

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

XXIV. De Pietate, & Observantia. Obedientia commendatur, itemque
Gratitudo. Quomodò accipiendum, & reddendum sit beneficium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

tatem tuam, ignoscit Deus: si fateris, mederis. Quid refert neminem scire vitium tuum, cum tu scias? An utilius tibi existimas, damnatum late- re, quam palam absolvi? Ubi cumque lateas, conscientia tecum est; non potes eam effugere. Miserrimus es, si hanc aspernaris.

4. In tria tempora vita dividitur, quod est, quod fuit, & quod futurum est. Præsens momen- taneum est, antè desinens quàm veniat: futurum nondum est: at præteriti dies adierunt omnes, cum iusseris, & ad arbitrium tuum se inspicere patientur. Ne timeas memoriam tuam; ne erubescas te in præteritum retorquere, erroresque tuos tibi exprobrare, Quo frequentius id feceris, eo citius emendaberis. Ipse de te vindictam sume; nec ea iterum admittas, quæ fecisse te plangis. Plerique liberati à naufragio, exinde repudium & navi & mari dicunt, Dei que beneficium periculi memoriâ honorant. Hanc bonam sollicitudinem in te esse cupio; ne iterum experiri velis, quod semel timuisti. Grande periculum evasisti: ne te iterum discrimini exponas. Toties pepercit Deus, quoties deliquisti: cave, ne idcirco deterior fias; quia Deus bonus est. Quid facturus sis, cogitas aliquando: cur non potius, quid feceris? Nam consilium futuri ex præterito venit. Multi ad sapientiam pervenirent, nisi jam putarent se pervenisse. Nisi te quotidie emendes, quotidie deterior eris.

C A P U T XXIV.

De Pietate, & Observantia. Obedientia commendatur, itemque Gratitude. Quo- modo accipiendum, & reddendum sit beneficium.

1. **N**ULLA vi verborum exprimi potest, quàm laudabile opus sit, posse hominem dice- re; Parentibus meis cessi, & parvi semper: eorum imperio, sive æquum, sive durum fuerit, obsequentem & submissum me præbui: bonum patriæ civem me semper exhibui: fratribus & consanguineis bene facere nunquam cessavi: omnes vincere beneficiis conatus sum. Hæc sunt nimirum Pietatis officia, quibus debitum tribuimus cultum patriæ, parentibus, fratribus, & aliis sanguine conjunctis. Quod verò pietas erga cognatos, id præstat observantia erga Prælatos, Principes, Præceptores, & alios, qui aliquo modo nos antecedunt dignitate,

sapientiâ, ætate, religione, & sanctitate. Sole- mus enim coram illis assurgere, caput aperire, viâ decedere, equo aut vehiculo desilire, ad genua provolvi, manus aut vestes osculari, alia- que honoris signa pro more patriæ exhibere. Hæc autem omnia profuso ac reverenti animo præstabis, si præcesserit in intellectu magna sub- limiratis illorum æstimatio. Nam hinc orietur in voluntate fuga quædam & metus; quo per- cussus nimiam cum illis familiaritatem declina- bis, atque ab eorum magnitudine in tuum quo- dammodo resilies parvitatem. Omnis potestas à Deo est. Quicquid præstiteris majoribus tuis, infra debitum honorem erit, si Deum in illis consideraveris.

2. Ut ex primi parentis inobedienciâ omnis calamitas exorta est, sic per obedientiam filii Dei ad felicitatem reducti sumus, si & nos obedientiam servaverimus. Obedientia rerum omnium perfectio est, earumque cum suo prin- cipio firmissima connexio. A Deo enim in Deum admirabili circulo cupèta deducit. Hanc Chri- stus præcatensis virtutibus commendavit, qui ne eam perderet, perdidit vitam. Hæc melior dicitur esse quàm victimæ; quia per eam pro- pria voluntas mactatur. Suscipiendum est au- tem Superioris edictum, velut emissâ divinitus vox, nullâ quæstâ præcepti causâ vel motivo. Nescit judicare, qui perfectè didicit obedire. Moneat Superior; jubeat lex, dicat quid me velit facere; non disco, non disputo, non ex- cuso; sed simpliciter & velociter pareo, paratus ad omnia, seu facilia seu ardua, pari gaudio & promptitudine exequenda. Unum est, in quo re- fractarius & contumax esse potes, si quis nimi- rum à bono te retrahat, & adversus Dei legem impellat. Cætera omnia constanter & sine mur- mure exequi debes.

3. Gratitude debitum respicit ob acceptum beneficium. Nihil autem magis præstandum, quàm beneficii æstimatio; si non ex rei magni- tudine, saltem ex animo, & affectu donantis. Tum jugis benefacti memoria necessaria est, quæ semper animo hæreat. Gratiâ referre nequit, nisi qui meminit: & qui meminit, jam refert. Hoc non exigit opes, non operam, non felicitatem; in promptu omnibus est. Ut desint vi- res, nunquam deerit voluntas, quâ rependere etiam Regibus potes. Cum ab aliquo accipis be- neficium, hilaris accipe, & gaudium profiteri, quod sit danti manifestum; ut muneris sui fru- ctum capiat. Justa lætitiæ causâ est, lætium

ami-

amicum videre, justior, fecisse. Qui gratè beneficium accepit, qui libenter & benignè primam ejus pensionem solvit. Nunquam voluit gratus esse, qui beneficium tam longè projecit, ut extra conspectum sit. Qui illud extollit, qui se negat gratiam referre posse, jam reddidit. Qui fastidiosè accipit & negligenter, parvi facere illud videtur. Qui vix indicat se sensisse, vix labia deducit, ingrator est, quàm si taceret. Vir bonus, dum accipit beneficium, de reddendo statim cogitat. Quid enim tam contra officium, quàm non reddere quod acceperis? Nec mensurâ pari, sed uberiori reddendum; sicut terra suscepta semina majori cumulo restituit. Cave tamen, ne in gratiæ relatione nimium festines. Quidam, cum aliquod munusculum missum est illis, aliud subinde intempèstivè remittunt, & se nihil debere testantur. Rejiciendi hoc genus est, cum munus munere subito expungis.

C A P U T X X V.

De Veritate, ejusque usu. Simplicitas laudatur. Actus fidelitatis.

1. **I**N omni sermone, gestu, & scriptura, aliisque signis externis veritas sit. Non deceat Christianum hominem labium mendax. Muliebri vitium & plebejum est, aliud pectore claudere, aliud ore proferre. Vir generosus res simpliciter enuntiat prout sunt: non exaggerat, non amplificat, non decipit, non simulat, verborumque ambages & involucria devitat. Simplicia verba veritas simplex amat. Vult nuda videri; quia innocens est. Qui verò mentitur aut fallit, rem duplici sermone obscurat; ut lateat. Odit lucem qui malè loquitur, sicut qui malè agit. Cave itaque, ne ut vestitum, sic sententiam habeas, aliam domesticam, aliam forensam: ne in fronte ostentatio sit, intus veritas occultetur. Ab hoc vitio abhorret ipsa natura. Pueros vide; nondum ratione utentes. Mendacium inter prima probra obijciunt; & quamvis levitate quâdam assumant, tamen infatigabili iudicii rectitudine damnant. Qua in re Dei providentiam admirari oportet, quæ virtutes animo inserit, sine quibus vita & societas stare non possunt. Omnium autem perniciosissimum est mendacium vitæ. Nam si omnem sermonis falsitatem abominaris, tanquàm sublimi animo

indignam; cur ipse mendacium esse, & vivere non formidas? Magna res est, unum hominem agere.

2. Simplicitas, pagum hominibus cognita virtus, tantæ est dignitatis, ut eâ Deus magno perè delectetur: nam cum simplicibus sermocinatio ejus. Simplex enim ille & integerrimus cum sit, simplices esse vult animas, quæ ad se conveniunt. Est autem simplex, qui in varia non abit; qui sine duplicitate & hypocrisis talem se exterius exhibet, qualis interius est: qui proprios defectus, cum fert occasio, candidè & sincerè fatetur: qui malitiâ parvulus est, & omnem politicam agendi rationem detestatur: qui non exclusâ prudentiæ circumspectione, fidem in omnibus esse arbitratur, malum de nemine suspicatur: qui stultus apud homines videri non refugit, ut sit sapiens apud Deum: qui ab omni multiplicitate alienus, simplici intentione Deo placendi, cuncta operatur. Quid turbaris erga plurima, infelix astutia? Unum est necessarium; ut ad eum pervenias, qui unus & simplicissimus est. Nunquam pertinges ad metam, si duplici gradaris viâ.

3. Fidelitas, inter maximâ & præcipua humani generis bona, colenda est: hac enim sublata tollitur usus commerciorum, dissolvitur amicitia, fœdera dissociantur, universa Respublica perturbatur. Rara tamen & ista est, ac fere mundo incognita virtus. Passim accusant humanam perfidiam tot ad contractus adhibiti testes, tot stipulationum firmamenta, tot interpositæ industria: qui nihilominus vix sufficiunt, ut firma maneant pacta & conventa. Adeo plerique fordidum sunt, ut sanctior sit illis quæstus quàm fides. O turpem humano generi publicæ fraudis ac nequitie confessionem! Nemini credimus sine teste, sine sponse: & tutius in tabulis, quam in animi sacrario, fidem custodiri arbitramur. Cæterum vir fidelis quodcumque opus promissum constanter exequitur, comissa sibi secreta nemini pandit, datam fidem etiam hostibus servat, ipsamque regnis ac vitæ præfert. Tardè quidem promittit, quia celeri sponsioni celerem incumbere penitentiam novit: sed si semel spondit, non fallit, non violat, nisi fortè rerum status mutetur, aut peccandi periculum incidat. Neminem obligat promissio, quæ non potest sine scelere adimpleri.